

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

6. Tryus Yu., Gerasimenko I. Kombinovane navchannya yak innovatsiyna osvitnya tekhnolohiya u vyshchii shkoli. [Blended learning as an innovative educational technology in higher education]. Teoria ta metodyka elektronnoho navchanna. 2012. Vol. 3. S. 299–308.
7. Kharchenko I., Danishevska O. Vykorystanna innovatsiynykh tekhnolohiy u fakhoviy pidhotovtsi maybutnikh uchyteliv khoreohrafi. [The use of innovative technologies in the professional training of future teachers of choreography]. Psykholoho-pedahohichni problemy silskoi shkoly. 2013. Vol. 44. S. 49–55.
8. Shylo S., Savchenko T. Udoskonalennya navchalno-vykhovnoho protsesu na osnovi vprovadzhennia innovatsiynykh tekhnolohiy yak zasib rozvytku tvorchoyi osobystosti uchasnykiv pedahohichnoho protsesu. [Improving the educational process based on the introduction of innovative technologies as a means of developing the creative personality of participants in the pedagogical process]. Zaporizhzhya, 2014. 30 s.

УДК:378.14.015.62,825:796.03
DOI 10.25128/2415-3605.20.2.14

НАТАЛЯ ЧЕПУРНА

<https://orcid.org/0000-0002-9470-0539>

natali.belochka@gmail.com

аспірантка

Інститут вищої освіти НАПН України

Олімпійський коледж ім. І. Піддубного

вул. Матеюка, 4, м. Київ

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Реформування реабілітаційної системи в Україні поступово змінює підходи до надання допомоги пацієнтам різного віку на усіх її етапах (стаціонарний, санаторний, диспансерний). Реабілітаційне обстеження пацієнта, встановлення реабілітаційних цілей, проведення реабілітаційних втручань, подальше коригування індивідуальної програми реабілітації, вимагає від фахівців різних спеціальностей міждисциплінарної колаборації в багатьох сферах життя людини, а саме: фізичному, психологічному, емоційному та соціальному благополуччі. Проаналізовано існуючі освітні програми підготовки майбутніх фахівців за спеціальністю 227 «Фізична терапія та ерготерапія» на бакалаврському та магістерському рівнях в закладах вищої освіти (ЗВО) України. За даними Єдиної Державної Електронної бази з питань освіти (ЄДБО) та сайтів ЗВО проаналізовано напрями професійної підготовки майбутніх фахівців вказаної спеціальності. Акцентовано увагу на компонентах освітніх програм ЗВО циклів професійної підготовки на бакалаврському і магістерському рівнях. Формування мультидисциплінарного підходу при підготовці майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в Україні відповідно до стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) вимагає від ЗВО максимальної автономії в цій спеціальності. Можливість поєднання набутих теоретичних знань циклу дисциплін професійної підготовки з напрямом «Фізична терапія та ерготерапія» в ЗВО України з проходженням практики безпосередньо на клінічних базах закладає у майбутніх фахівців всебічний та поетапний підхід в роботі до кожного пацієнта.

Ключові слова: ерготерапевт, заклад вищої освіти, освітні програми, фізичний терапевт.

НАТАЛЬЯ ЧЕПУРНАЯ

аспірантка

Інститут вищого образования НАПН Украины

Олимпийский колледж им. И. Поддубного

ул. Матеюка, 4, г. Киев

**ПРОФЕСИОНАЛЬНАЯ ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО
ФИЗИЧЕСКОЙ ТЕРАПИИ И ЭРГОТЕРАПИИ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ
ЗАВЕДЕНИЯХ УКРАИНЫ**

Реформирование реабилитационной системы в Украине постепенно изменяет подходы к оказанию помощи пациентам разного возраста на всех ее этапах (стационарный, санаторный, диспансерный). Реабилитационное обследование пациента, постановка реабилитационных задач, проведение реабилитационных вмешательств, дальнейшая коррекция индивидуальных программ реабилитации требует от специалистов различных направлений межпредметной коллаборации во многих сферах жизни человека, а именно: физической, психологической, эмоциональной, социальном благополучии. Представлен анализ существующих образовательных программ профессиональной подготовки будущих специалистов по специальности 227 «Физическая терапия и эрготерапия» на бакалаврском и магистерском уровнях в высших учебных заведениях Украины согласно данным сайтов высших учебных заведений и Единственной государственной электронной базе. Проанализировано направления профессиональной подготовки будущих специалистов данной области. Кроме того, акцентировано внимание на компонентах образовательных программ высших учебных заведений циклов профессиональной подготовки на бакалаврском и магистерском уровнях.

Ключевые слова: высшие учебные заведения, образовательные программы, физический терапевт, эрготерапевт.

NATALYA CHERPURNА

Graduate Student
Institute of Higher Education NAPS of Ukraine
Olympic College name I. Poddubny
4 Mateyuk Str., Kyiv

**PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE SPECIALISTS IN PHYSICAL
THERAPY AND ERGOTHERAPY AT HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS OF
UKRAINE**

Reformation of Ukrainian rehabilitation system is changing approaches gradually to providing aid for the patients of different age at all stages (in-patient, sanatorium, dispensery). Rehabilitation examination of a patient, establishment of rehabilitation goals, conduction of rehabilitation manipulations, further correction of rehabilitation individual program require different multidisciplinary collaboration of different professions in many branches of life to achieve physical, psychological, emotional and social wellness. The article presents the analysis of the current curricula for professional training of students in specialty 227 «Physical and Occupational Therapy» at bachelor and master's levels in Ukrainian universities. The approaches of branches in professional training analysis were analyzed using the data from the Unitary State Electronic Database on Education and universities' websites. Here, the main focus is on the professional components of the universities' curricula at bachelor and master's levels. Formation of multidisciplinary approach in professional training of specialists in physical rehabilitation in Ukraine requires from universities maximum autonomy in mentioned specialty according to the standards and recommendations for providing quality in European higher education environment. The possibility of combining the acquired theoretical knowledge of the cycle of professional training disciplines in the field of "Physical Therapy and Occupational Therapy" in universities of Ukraine with practice directly on clinical bases provides a comprehensive and step-by-step approach to each patient in future specialists.

Keywords: occupational therapist, universities, curricula, physical therapist.

Різноманіття потреб українського суспільства у сфері реабілітації (профілактика захворювань, посттравматична реабілітація, паліативна допомога, психо-соціальна складова) достатньо широке. ЗВО України при розробці освітніх програм з підготовки фізичних терапевтів та ерготерапевтів мають враховувати ці аспекти в майбутній діяльності фахівця, поєднуючи це з якістю освітнього процесу відповідно до міжнародних стандартів.

Аналіз наукової літератури [8; 9; 10] свідчить, що формування мультидисциплінарного підходу при підготовці майбутніх фахівців зі спеціальності 227 «Фізична терапія та ерготерапія» відповідно до стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) вимагає від ЗВО України максимальної автономії, зокрема при розробці та впровадженні освітніх програм та проходження клінічної практики у

галузі 22 «Охорона здоров'я». Що дає можливість поєднати набуття теоретичних знань циклу дисциплін професійної підготовки з напрямку «Фізична терапія та ерготерапія» в ЗВО України з проходженням практики безпосередньо на клінічних базах, таких як: оздоровчо-реабілітаційні центри, хоспіси, лікарні різного профілю, та закладає у майбутніх фахівців всебічний та поетапний підхід в подальшій професійній діяльності до кожного пацієнта.

У системі вищої освіти та охорони здоров'я України в процесі підготовки фахівців з фізичної реабілітації відбувається реформування з метою інтеграції з Європейським простором вищої освіти (ЄПВО). Поступове формування мультидисциплінарної моделі реабілітаційної системи в Україні вимагає підготовки конкурентоспроможного фахівця.

В багатьох авторів висвітлені питання професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії. Н. Белікова, Л. Сущенко, О. Вацеба, А. Герцик, Т. Круцевич, Г. Безверхня, О. Лянной, О. Міхеєнка, В. Мухін, В. Осіпов, С. Попов і Я. Суворова конкретизували поняттєвий апарат в сфері фізичної реабілітації.

Так, А. Герцик, описав тлумачення термінів «реабілітація» і «фізична реабілітація», які є дуже близькими за своїм значенням поняттями [4, с. 21], а також проаналізував зарубіжну спеціалізовану літературу, в якій наголошується, що основним суб'єктом фізичної реабілітації є особа з відхиленнями у стані здоров'я. Т. Круцевич і Г. Безверхня зазначають, що «фізична реабілітація» - це комплекс заходів, спрямованих на відновлення втраченої чи ослабленої функції після захворювання або травми [6, с. 17]. Н. Белікова і Л. Сущенко акцентують увагу на важливості педагогічного та виховного процесу, основним засобом якого є фізичні вправи та елементи спорту [3, с. 19].

Українські науковці, які описують різні сфери впливу та діяльності фізичної реабілітації, з поступовими змінами та підходами до неї, відзначають, що в сучасному світі запроваджуються нові професії «лікар фізичної та реабілітаційної медицини», «фізичний терапевт», «ерготерапевт», «асистент фізичного терапевта», «асистент ерготерапевта», а це дозволить забезпечити міждисциплінарний підхід в реабілітаційній системі, що є в усьому світі, як зазначає В. Осіпов [9, с. 248]. О. Базильчук, зокрема, наголошував, що сфери діяльності фізичних терапевтів описані на основі принципів, задекларованих Світовою конфедерацією фізичної терапії та пропаговані в нашій державі Громадською організацією «Українська асоціація фізичної терапії» [1, с. 31].

Проблеми професійної підготовки майбутніх фахівців реабілітації в країнах Європи розглядали такі науковці, як А. Герцик [4], Ю. Лянной [7], І. Мордвінова та А. Ольховик [8], учасник проекту Еразмус+ «РЕНАВ – Інноваційна реабілітаційна освіта- впровадження нових магістерських програм в Україні» [13], що дало можливість використовувати позитивні тенденції у вітчизняній підготовці фахівців вказаної спеціальності.

Аналізуючи досвід Болгарії, де навчання фахівців з фізичної терапії триває 3 роки, в Португалії – 4 роки, у Великій Британії – 3 роки з різними формами навчання (дистанційна, заочна і денна), як зазначають І. Мордвінова та А. Ольховик, в поєднанні з узагальнюючими напрямками роботи: соціальної, кардіореспіраторної, ортопедичної, неврологічної, спортивної [8, с. 156], що забезпечує професійну підготовку фахівців реабілітаційної сфери у вищезазначених країнах, з урахуванням мети і принципів Болонського процесу з різницею в кількості навчальних і клінічних годинах.

Однак, українське суспільство потребує майбутніх фахівців нового типу, тобто таких, які вміють поєднувати теоретичні сучасні знання з практичним використанням інноваційних реабілітаційних технологій відповідно до світових стандартів. Тож нині відбуваються суттєві зміни на бакалаврському і магістерському рівнях підготовки фахівців вказаної спеціальності. Прийнята постанова КМУ № 266 від 29 квітня 2015р. «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, згідно з якою спеціальність «Фізична реабілітація» була перенесена з галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини» до галузі знань 22 «Охорона здоров'я», що показало новий напрям підготовки фахівців з фізичної реабілітації в Україні. У подальшому постановою КМУ № 53 від 1 лютого 2017 р. «Про внесення змін до постанови від 29 квітня 2015р. № 266» змінена назва спеціальності 227 «Фізична реабілітація» на спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія». Вагомим кроком у зазначеному напрямку було затвердження стандарту вищої

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України № 1419 від 19 грудня 2018р.) та продовження розроблення стандарту вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» для магістерського рівня вищої освіти, що поступово наближає нас до отримання якісної вищої освіти за світовими стандартами.

Міністерство охорони здоров'я (МОЗ) України затвердило 23 травня 2018 р. Міжнародну класифікацію функціонування, обмеження життєдіяльності і здоров'я, яка дозволяє визначити та стандартизувати схеми опису станів здоров'я станів, що пов'язані із здоров'ям. Цей документ по-іншому систематизує теоретичні знання і встановлює набір вимог в професійній підготовці фізичних терапевтів, зокрема при проходженні клінічної практики. Тому вивчення усіх аспектів професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в ЗВО України є надзвичайно важливим і уможлиблює процеси розвитку реабілітаційної системи на всіх її етапах.

Мета статті – проаналізувати напрями професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації на бакалаврському та магістерському рівнях у ЗВО України.

Згідно з даними ЄДБО станом на 02 березня 2020 р. підготовку фахівців з фізичної терапії та ерготерапії в Україні здійснюють 97 ЗВО, з них 65 – на бакалаврському і 32 – на магістерському рівнях. Зауважимо, що доступ в інтернеті (сайти ЗВО) до переліку компонентів освітньої програми для підготовки фізичних терапевтів та ерготерапевтів надають 38 % на бакалаврському і 51 % на магістерському рівнях.

Аналізуючи обов'язкові компоненти професійної підготовки бакалаврів з фізичної терапії та ерготерапії можна зазначити наступне: 43 % ЗВО України (25 з них мають на сайті висвітлені освітні програми для підготовки фахівців з фізичної терапії на бакалаврському рівні та надають вільний до них доступ і 17 ЗВО - на магістерському) готують фахівців на більш «узагальнюючу» реабілітацію або на найпоширеніші проблеми людства з боку внутрішніх органів, а саме: серцево-судинної, нервової систем, опорно-рухового апарату тощо. Детальніше це представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Типові предмети в усіх ЗВО України для підготовки фізичних терапевтів та ерготерапевтів на бакалаврському рівні

Предмети	ЗВО педагогічного напрямку	ЗВО медичного напрямку	Кількість кредитів
Фізична реабілітація при захворюваннях опорно-рухового апарату	+	+	5–6
Фізична терапія та ерготерапія при захворюваннях серцево-судинної системи	+	+	3–4
Фізична реабілітація при захворюваннях нервової системи	+	+	3–4
Клінічний реабілітаційний менеджмент при різних нозологіях	+	+	4–5
Основи менеджменту та адміністрування у фізичній реабілітації	+	+	4–5
Якість життя хворих та технології його корекції	+	+	5–6
Фізична терапія та ерготерапія в педіатрії		+	4–5
Фізична терапія та ерготерапія в акушерстві та гінекології		+	4–5
Онкологія. Реабілітація онкохворих		+	3

Аналіз таблиці 1 свідчить, що перелік обов'язкових компонентів циклу професійної підготовки фізичних терапевтів в ЗВО України на бакалаврському рівні враховує потреби українського суспільства на сьогодні і здійснює підготовку майбутніх конкурентоспроможних фахівців. Важлива увага приділяється вивченню психо-соціальної складової при роботі з

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

пацієнтами як на етапі теоретичного набуття знань, так і під час проходження клінічної практики. Вивчення предметів з управлінським аспектом з одного боку розширює кругозір майбутнього фахівця, а з іншого, вчить бути постійно готовим до неминучих змін на ринку праці. На всіх етапах професійної підготовки майбутнього фахівця з фізичної реабілітації окрема увага приділяється і комунікаційній складовій - стосовно вивчення дисциплін, так і під час набуття практичного досвіду, що дозволяє впроваджувати мультидисциплінарну модель в роботі і з пацієнтами, і безпосередньо з колегами. Вищезазначене дає можливість забезпечувати формування міждисциплінарної команди як оптимальної форми організації соціально-педагогічної роботи з різними групами людей.

Варто звернути увагу на те, що ЗВО медичного напрямку вже на бакалаврському етапі підготовки фахівців з фізичної реабілітації акцентують на більш специфічних і вузькопрофільних питаннях суспільства в різних вікових категоріях, закладаючи фундамент для формування клінічного мислення.

Багатоаспектність роботи майбутнього фахівця з фізичної реабілітації впливає на всі сфери життя пацієнта (відновлення втрачених функцій, психологічний, соціальний компонент, комунікаційна складова) й охоплює декілька галузей знань («Охорона здоров'я», «Педагогіка», «Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини»), що дає можливість формувати комплексний підхід на всіх етапах реабілітації. Крім того, в навчальних дисциплінах ЗВО простежується спрямованість на забезпечення фахових компетентностей майбутнього фахівця, забезпечуючи тим самим індивідуальний підхід у роботі з кожним конкретним пацієнтом.

Розбіжності в переліку компонентів освітніх програм з підготовки фахівців вказаної спеціальності в ЗВО України свідчить про автономність, відповідальність, самостійність у прийнятті рішень стосовно організації освітнього процесу в межах законодавчої бази (Закон України «Про вищу освіту»), з одного боку, а з іншого про врахування потреб українського суспільства з використанням зарубіжного досвіду та наближенням до світових стандартів.

Сфокусованість на більш глибоких і специфічних теоретичних і практичних знаннях стосовно реабілітаційного процесу висвітлена в переліку обов'язкових компонентів освітніх програм ЗВО України на магістерському рівні. Детальніше це представлено в таблиці 2.

Таблиця 2

Типові компоненти освітніх програм для підготовки фахівців з фізичної терапії на магістерському рівні в ЗВО України

Предмети	ЗВО педагогічного і медичного напрямку	Кількість кредитів
Фізична терапія в педіатрії	+	3–4
Фізична терапія в геріатрії	+	3–4
Фізична реабілітація осіб з новоутвореннями	+	3–4
Фізична реабілітація в нейрохірургії	+	3–4
Фізична реабілітація осіб з порушенням інтелектуального розвитку	+	4–5
Нейромоторні розлади	+	4–5
Фізична реабілітація неповносправних осіб	+	4–5
Фізична реабілітація алко- і наркозалежних	+	3–4
Наукова комунікація іноземною мовою	+	3–4
Менеджмент роботи реабілітаційної команди	+	3–4

Аналіз таблиці 2 свідчить, що перелік обов'язкових компонентів циклу професійної підготовки фахівців з фізичної реабілітації на магістерському рівні в ЗВО України показує вузькопрофільність напрямку підготовки майбутнього фахівця. Різноманітність навчального процесу (модульне навчання, проходження клінічної практики) утворює систему «студент – викладач – пацієнт» і тим самим забезпечує формування клінічного мислення у майбутнього фахівця.

Зауважимо, що в назві навчальних дисциплін ЗВО України простежуються відмінності (професійно-орієнтована іноземна мова, іноземна мова (за професійним спрямуванням), основи

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

наукової комунікації іноземними мовами; основи менеджменту і лідерства у фізичній терапії, менеджмент і маркетинг у фізичній реабілітації, менеджмент фізичної терапії та ерготерапії, клінічний реабілітаційний менеджмент тощо), але це не впливає на напрями професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації і дає можливість набувати однакових результатів навчання.

Варто звернути увагу на те що компоненти, представлені в освітніх програмах, дозволяють формувати компетентності, необхідні для створення індивідуальних програм реабілітації з метою розширення можливостей пацієнта в усіх сферах життя, зокрема: відновлення фізіологічних і психологічних функцій, соціальної активності та працездатності людини на будь-якому етапі реабілітації.

Отже, зазначене вище свідчить, що посилення мультидисциплінарного підходу в роботі майбутнього фахівця з фізичної терапії дає можливість формувати ранню та комплексну систему реабілітації для кожного пацієнта, сприяючи тим самим більш швидкому одужанню. Важливим компонентом навчальних програм бакалаврського та магістерського рівнів є навчальні практики в закладах охорони здоров'я, що дає можливість забезпечити студентам контакт з реабілітаційним середовищем будь-якого періоду та пацієнтів різних вікових груп.

Подальше поглиблене вивчення різних аспектів функціонування реабілітаційної системи в Україні, а також можливість використання досвіду провідних європейських країн сприятиме удосконаленню професійної підготовки майбутніх фахівців вказаної галузі і забезпечить комплексний підхід до пацієнта на ранніх етапах реабілітації.

Подальше реформування нормативно-законодавчої бази: в процесі затвердження перебуває стандарт вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» на магістерському рівні, що вимагатиме подальшої корекції змісту навчальних програм; поява посад «фізичний терапевт», «ерготерапевт» в лікувально-профілактичних закладах, що вимагає перегляду фінансування цих установ, співпраця між ЗВО, що готують фахівців з фізичної терапії і ерготерапії та лікувально-профілактичними установами ще на етапі навчання майбутніх фахівців. Це далеко не весь перелік питань, який виникає на етапі підготовки та подальшого працевлаштування майбутніх фахівців з фізичної реабілітації.

Тісна співпраця між усіма учасниками освітнього і реабілітаційного процесу (ЗВО, лікувально-профілактичні установи тощо), врахування досвіду європейських країн дозволить сформувати мультидисциплінарні реабілітаційні команди та продовжити впровадження доказової реабілітації.

Відповідно до рекомендацій МОЗ України робота нових фахівців буде спрямована передусім не на захворювання чи травму пацієнта, а на роботу з усунення обмеження діяльності внаслідок цього захворювання чи травми. За допомогою комплексу фізичних вправ та інших методів доказової реабілітації фахівці з фізичної реабілітації забезпечать поліпшення діяльності опорно-рухового апарату зокрема та організму загалом, рівноваги, координації, збільшення сили і витривалості м'язів, вдосконалення вправності рухів, відновлення або компенсації порушених чи відсутніх функцій.

Зауважимо, що в мультидисциплінарній моделі реабілітації фізичні терапевти є професіоналами в галузі охорони здоров'я з визначення та покращення якості життя і рухового потенціалу людини, в процесі розвитку, профілактики, лікування, втручання, абілітації та реабілітації. Тим самим ерготерапевти є професіоналами у галузі охорони здоров'я, які заново вчать людину жити в нових для неї умовах, допомагаючи їй досягти максимальної самостійності та незалежності в побуті. Також до мультидисциплінарної команди входить соціальний працівник, психолог, мовний терапевт та інші фахівці за потребою. Очолює цю команду, як правило, лікар фізичної та реабілітаційної медицини.

Таким чином, поступовий та безперервний етап розвитку фізичної терапії в нашій країні дозволить запроваджувати високі стандарти реабілітаційної діяльності, освіти та практики, створити єдине загальноукраїнське інформаційне середовище з метою структуризації надання реабілітаційних послуг. Партнерство та співпраця з владою, національними та міжнародними організаціями сприятиме розробці програмної і законодавчої бази, що базується на практичному досвіді в лікувально-профілактичних установах.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Перспективи подальших досліджень: вбачаємо у детальному вивченні в ЗВО України професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії та ерготерапії в умовах продовження реформування нормативно-законодавчої бази стосовно вказаної спеціальності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базильчук О. В. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів: дис. ... д-ра пед. наук:13.00.02. Хмельницький, 2019. 31 с.
2. Белікова Н. О. Організація практичної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'язбережувальної діяльності. Освітологічний дискурс. 2014. № 2. С. 13–22.
3. Белікова Н. О., Сущенко Л. П. Основи фізичної реабілітації в схемах і таблицях: навч. посібник. К. 2009. 74 с.
4. Герцик А. М. Фахівець з фізичної реабілітації, чи фізичний терапевт: національне та міжнародне тлумачення назв професій. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. 2010. № 10. С. 21–24.
5. Кобелев С. Ю. Перспективи розвитку фізичної терапії у системі охорони здоров'я України. Проблеми фізичного виховання і спорту. 2011. № 5. С. 39–42
6. Круцевич Т. Ю., Безвержня Г. В. Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: навч. посібник. К.: НУФВСУ «Олімпійська література», 2010. 307 с.
7. Лянной О. Ю. Зміст професійної підготовки магістрів з фізичної реабілітації в університетах Канади. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2014. № 2. С. 463–470.
8. Мордвінова І., Ольховик А. Підготовка студентів спеціальності «Фізична терапія» та «Ерготерапія» у країнах Європи. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2018. № 1. С. 152–161.
9. Осіпов В. Особливості підготовки майбутніх фізичних терапевтів до професійної діяльності в умовах реформування системи медичної реабілітації в Україні. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. 2019. № 2. С. 241–250.
10. Суворова Я. В. Структура та зміст професійної компетентності майбутнього фахівця з фізичної терапії. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. 2018. № 5. С. 194–198.
11. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://www.precedent.ua/1556-18/20200116>
12. Сайт МОЗ України. URL: <https://moz.gov.ua/article/news/novi-posadi-i-multidisciplinarna-komanda-moz-ukraini-prodovzhuje-vprovadzhuвати-pidhid-dokazovoi-reabilitacii>
13. IV Всеукраїнський з'їзд фахівців із спортивної медицини та лікувальної фізкультури. Український вісник медико-соціальної експертизи. 2019. № 2 (32). С. 43–48.

REFERENCE

1. Bazylchuk O. V. (2019) Teoretychni i metodychni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnix fakhivtsiv z fizychnoi terapii, erhoterapii do roboty z vidnovlennia zdorovia sportsmeniv. Theoretical and methodological principles of professional training of future specialists in physical therapy, occupational therapy to work to restore the health of athletes: dys. d-ra ped.nauk:13.00.02 Khmelnytskyi. 31 s.
2. Bielikova N. O. (2014) Orhanizatsiia praktychnoi pidhotovky maibutnix fakhivtsiv z fizychnoi reabilitatsii do zdoroviazberezhualnoi diialnosti. Organization of practical training of future specialists in physical rehabilitation for health care. Osvitlohichnyi dyskurs. № 2. S. 13–22.
3. Bielikova N. O., Sushchenko L. P. (2009) Osnovy fizychnoi reabilitatsii v skhemakh i tablytsiakh / Основи фізичної реабілітації в схемах і таблицях: navch. posib. Kyiv. 74 s.
4. Hertsyk A. M. (2010) Fakhivets z fizychnoi reabilitatsii, chy fizychnyi terapevt: natsionalne ta mizhnarodne tлумachennia nazv profesii. Physical Rehabilitation Specialist or Physical Therapist: National and International Interpretation of Professions. Pedagogika, psykholohiia ta medyko-biologichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu». № 10. S. 21–24.
5. Kobielev S. Iu. (2011) Perspektyvy rozvytku fizychnoi terapii u systemi okhorony zdorovia Ukrainy». Problemy fizychnoho vykhovannia i sportu. Prospects for the development of physical therapy in the health care system of Ukraine. № 5. S. 39–42.
6. Krutsevych T. Iu., Bezverkhnia, H. V. (2010) Rekreatsiia u fizychnii kulturi riznykh hrup naselennia / Рекреація у фізичній культурі різних груп населення: navch.posib. Vyd. NUFVСУ Olimpiiska literatura, 307 s.
7. Liannoï O. Iu. (2014) Zmist profesiinoi pidhotovky mahistriv z fizychnoi reabilitatsii v universytetakh Kanady. Contents of Masters in Physical Rehabilitation at Canadian Universities. Pedagogichni nauky:teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii. № 2. S. 463–470.

8. Mordvinova I., Olkhovyk A. (2018) Pidhotovka studentiv spetsialnosti Fizychna terapiia ta Erhoterapiia u krainakh Yevropy / Training of students majoring in Physical Therapy and Occupational Therapy in European countries. Pedagogichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii. № 1. S. 152–161.
9. Osipov V. (2019) Osoblyvosti pidhotovky maibutnikh fizychnykh terapevtiv do profesiinoi diialnosti v umovakh reformuvannia systemy medychnoi reabilitatsii v Ukraini. Peculiarities of preparation of future physical therapists for professional activity in the conditions of reforming the system of medical rehabilitation in Ukraine.. Naukovi zapysky Berdianskoho derzhavnoho pedagogichnoho universytetu. Pedagogichni nauky: zb. nauk. pr. Berdiansk: BDPU. № 2. S. 241–250.
10. Suvorova Ya. V. (2018) Struktura ta zmist profesiinoi kompetentnosti maibutnoho fakhivtsia z fizychnoi terapii / The structure and content of professional competence of the future specialist in physical therapy. Naukovyi chasopys NPU im. M. P. Drahomanova. № 5. S. 194–198.
11. Zakon Ukrainy Pro vyshchu osvitu. Law of Ukraine On Higher Education, URL: <https://www.precedent.ua/1556-18/20200116> (accessed March 16, 2020).
12. Sait MOZ Ukrainy URL: <https://moz.gov.ua/article/news/novi-posadi-i-multidisciplinarna-komanda-moz-ukraini-prodovzhue-vprovadzhuvaty-pidhid-dokazovoi-reabilitatsii> (accessed June 23, 2020).
13. IV Vseukrainskyi zizd fakhivtsiv iz sportyvnoi medytsyny ta likuvalnoi fizkultury № 2 (32) Ukrainskyi visnyk medyko-sotsialnoi ekspertyzy. 2019. S. 43–48.

УДК 37.036

DOI 10.25128/2415-3605.20.2.15

ВАЛЕРІЯ ІВЧЕНКО

orcid.org/0000-0002-8011-2306

Valeriya6365@gmail.com

аспірантка

Криворізький державний педагогічний університет

пр. Гагаріна, 54, м. Кривий Ріг

РОЛЬ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТВОРІВ МИСТЕЦТВА У ФОРМУВАННІ ЕСТЕТИЧНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ

На основі проведеного аналізу наукових здобутків провідних закордонних та українських дослідників обґрунтовано сутність поняття «художньо-естетична інтерпретація». Розглянуто об'єкт орієнтації процесу художньо-естетичної інтерпретації, її результат та характерні особливості інтерпретаційної діяльності. Висвітлено положення щодо тлумачення поняття «естетична свідомість особистості» з боку широкої та вузької позиції її розуміння. Охарактеризовано основні складові елементи естетичної свідомості особистості: естетичне почуття, естетичний смак та естетичний ідеал. Зазначено недоліки підходів художнього консерватизму та художнього прогресизму щодо проектної діяльності. Акцентовано, що оптимальним підходом до розвитку естетичного у сьогоденні є «компромісний підхід». Проаналізовано творчість провідних вітчизняних дизайнерів та графіків XXI ст. у наступних різновидах проектної діяльності: графічний дизайн, мистецтво інсталяції (арт-дизайн), книжковий дизайн, дизайн середовища (стріт-арт, суперграфіка). На основі інтерпретації художніх творів відображено рівень впровадження естетичної компоненти та духовно-сміслового наповнення художніх творів. Це дозволило поділити мистецькі зразки за рангом високої та низької художньо-естетичної цінності. Також, виявлено тенденції розвитку мистецького ринку України, обґрунтовано його позитивні та негативні впливи на формування естетичної свідомості особистості. Доведено, що ступінь розвитку естетичної свідомості та інтерпретаційних навичок є важливим фактором в професійному становленні майбутніх фахівців з естетичного проектування. Окреслено критерії які пред'являються до дизайн-продукту сучасності.

Ключові слова: художньо-естетична інтерпретація, дизайн-освіт, естетична свідомість, естетичний смак, естетичний ідеал, естетичне почуття.

ВАЛЕРІЯ ІВЧЕНКО

аспірантка

Криворожский государственный педагогический университет